

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum

5 november 2019

Agendapunt 5

Onderwerp Regionaal beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023
Portefeuillehouder(s) De heer M.P.J. Janssen (wethouder)

Inhoudelijk voorstel

Inleiding

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor diverse beleidsterreinen op het vlak van het sociaal domein. De drie gemeenten Leudal, Nederweert en Weert hebben een samenwerking op het vlak van beleid en (gedeeltelijk) uitvoering van het sociaal domein. Deze samenwerking is vastgelegd in een convenant.

De bestaande afzonderlijke beleidsplannen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning(2015), de Participatiewet en de Jeugdwet lopen af per 2020. De drie samenwerkende gemeenten (in Midden-Limburg West) hebben de ambitie opgepakt om voor de aankomende beleidsperiode één integraal beleidsplan voor het sociaal domein op te stellen.

Bij het opstellen van dit beleidsplan zijn diverse partijen gevraagd mee te denken over de inhoud. Met dit beleidsplan komen we tot één visie die verschillende beleidsterreinen overstijgt en die verder richting geeft aan de ingeslagen weg van de transformatie van het sociaal domein.

Argumenten

1. Een regionaal en integraal plan is een logische vervolgstap in de transformatie van het sociaal domein.
In dit beleidsplan wordt verder richting gegeven aan de reeds ingezette verandering van het sociaal domein. Verandering van het sociaal domein is nodig om een aantal maatschappelijke effecten te bereiken. De maatschappij verandert door ontwikkelingen zoals andere opvattingen over de inzet van ondersteuning (van "zorgen voor" naar meedoen), de vergrijzing, ontgroening, digitalisering en krapte op de arbeidsmarkt. Vanwege deze veranderingen is er inhoudelijke urgentie om in het sociaal domein anders te gaan werken en organiseren. Er is een andere rolverdeling nodig tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en de overheid. Inwoners krijgen een grotere eigen rol en verantwoordelijkheid. Gemeenten dragen daaraan bij door het stimuleren van de eigen mogelijkheden, mee kunnen doen en vitaliteit van de inwoners. Tevens door te investeren in preventie, lichte en nabije ondersteuning en meer ruimte voor innovatie. Tegelijkertijd is de gemeente het vangnet voor alle (kwetsbare) inwoners met een ondersteuningsbehoefte. Daarnaast is er financiële urgentie, de hoge (stijgende) zorgkosten in het sociaal domein zijn op termijn niet houdbaar. Als we ervoor willen zorgen dat ondersteuning in de toekomst voor inwoners betaalbaar blijft, is verandering noodzakelijk.
2. Het beleidsplan is een gezamenlijk plan voor Leudal, Nederweert en Weert.
Gelet op de samenwerking in het sociaal domein ligt het voor de hand dat het nieuwe beleidsplan met de drie gemeenten gezamenlijk is ontwikkeld. Voor de participatiewet geldt Midden-Limburg als arbeidsmarktregio en is het beleid vastgelegd in een 'Regionaal beleidsplan'. De onderdelen die lokaal moeten worden uitgewerkt, zijn meegenomen in het beleidsplan sociaal domein.
3. De visie.
De kern van de visie op het sociaal domein is dat we ervoor zorgen dat iedereen kan meedoen in de maatschappij waarbij het van belang is dat de behoefte van de inwoner centraal staat en de aanpak integraal en domein overstijgend is. Juist door de verbinding te maken tussen de verschillende beleidsterreinen komen we tot nieuwe slimme manieren van organiseren die bijdragen aan de transformatie.
Dit sluit naadloos aan bij hetgeen de Rekenkamer van Leudal in haar brief van mei 2019 heeft gesteld. Namelijk dat transformatie alleen een succes wordt als dit gepaard gaat met een integrale en innovatieve benadering binnen het sociaal domein.

4. De thema's genoemd in het beleidsplan worden verder uitgewerkt in uitvoeringsplannen. Op tien thema's gaan we extra investeren, ofwel omdat zij een grote bijdrage leveren aan de verandering in de samenleving, danwel omdat de trends en ontwikkelingen aanleiding of urgentie geven om juist deze thema's op te pakken. Twee thema's (armoede en dementie) zijn al lokaal opgepakt en hebben geresulteerd in lokale uitvoeringsplannen. De andere acht thema's worden regionaal uitgewerkt waarbij uiteraard wel aandacht is voor de 'couleur locale' van de verschillende gemeenten. Vóór 1 maart 2020 worden de uitvoeringsplannen aan het college voorgelegd. De volgende onderwerpen worden in de uitvoeringsplannen uitgewerkt:
 - a. Doelen
 - b. Resultaten
 - c. Hoe gaan we het doen (activiteiten)
 - d. Planning van de activiteiten
 - e. Wie zijn de trekkers
 - f. Wie worden betrokken (intern en extern)
 - g. Financiën
 - h. Wanneer gaan we evalueren
 - i. Hoe en wanneer meten we de resultaten
 - j. Is er sprake van geplande pilots/experimenten.
5. Sturen op effecten.

Op dit moment is het nog niet mogelijk om te sturen op effecten in het sociaal domein. Nog los van het feit dat het moeilijk is om causaliteit in het sociaal domein aan te tonen, is er in onze gemeenten nog geen traditie van werken met meetbare resultaten. In dit beleidsplan geven we een aanzet voor het sturen op effecten. We hebben een visie geformuleerd, we formuleren de maatschappelijke effecten die we willen bereiken om de visie te realiseren en maken deze effecten concreet in een aantal algemene doelen. Aan die doelen worden concrete resultaten verbonden, die we gefaseerd kunnen gaan monitoren.
6. Het beleidsplan is met input van inwoners en maatschappelijke partners opgesteld.

In het sociaal domein is de gemeente niet de enige actor. Het is daarom belangrijk om samen met maatschappelijke partners en inwoners te bepalen wat de inhoud van het beleid moet zijn. De transformatie van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving is immers een gezamenlijke opdracht. Bovendien hebben partners en inwoners soms een andere kijk op knelpunten en oplossingen. Ook bij het uitwerken van de verschillende thema's in uitvoeringsplannen zullen inwoners en maatschappelijke partners betrokken worden.
7. De inspraak reacties zijn verwerkt in een matrix.

Er zijn verschillende partijen geweest die tijdens de inspraak periode reactie hebben gegeven op het concept beleidsplan. In bijgevoegde matrix (bijlage 2) is een samenvatting van de reacties opgenomen en daarbij aangegeven wat er met de reacties is gedaan.
8. Uitvoering/evaluatie.

Het beleidsplan wordt vastgesteld voor een periode van 4 jaar. Gedurende deze periode zullen de gestelde doelen en resultaten (ook die nog worden uitgewerkt in de verschillende uitvoeringsplannen) gemeten en gemonitord moeten worden. Hiervoor zal een beleidscyclus beschreven worden. Het regionale projectteam beleidsplan sociaal domein krijgt daarin een regisserende rol.
9. Vaststellen van het beleidsplan is een raadsbevoegdheid.

Het vaststellen van het 'Beleidsplan Sociaal Domein' is een raadsbevoegdheid. Daarom wordt de raad gevraagd het beleidsplan vast te stellen.

Financiële paragraaf

Relatie met programmabegroting		
Programma	Thema	Product
6. Jeugdhulp		
7. Participatie		

Toelichting

Dit beleidsplan heeft geen directe financiële gevolgen. Naast de inhoudelijke effecten die nagestreefd worden met dit plan streven we naar een financieel houdbaar stelsel nu en op de langere termijn. Een aantal trends en de bestaande tekorten maken het noodzakelijk om verder te veranderen in het Sociaal Domein. Voor 2021 is voor de totale uitgaven van Jeugdzorg een taakstelling opgenomen van € 200.000 en vanaf 2022 structureel een taakstelling van € 1,2 miljoen. In de toekomst zullen de totale uitgaven voor Jeugdzorg moeten afnemen. De uitwerking van de thema's in het plan dragen hieraan bij.

Inkoopparagraaf

Niet van toepassing.

Personele paragraaf

Dit beleidsplan heeft geen directe personele gevolgen. Bij het opstellen en uitvoeren van de uitvoeringsplannen zal er wel rekening gehouden moeten worden met de beschikbare ambtelijke capaciteit om uitvoering te kunnen geven aan beleid.

Communicatieparagraaf

Na vaststelling van het beleidsplan wordt dit algemeen bekend gemaakt in de digitale Gemeentebladen, opgenomen in het landelijke regelingenbestand op de site van overheid.nl en opgenomen gepubliceerd op de gemeentelijke website. In verschillende nieuwsbrieven wordt het beleidsplan verspreid onder o.a. onze maatschappelijke partners.

Bijlage(n)

1. Regionaal beleidsplan Sociaal Domein 2020-2023
2. Matrix met inspraakreacties

Heythuysen, 1 oktober 2019

Burgemeester en wethouders van Leudal,

De secretaris,

De burgemeester,

H.K.W. Bekkers

D.H. Schmalschläger